

Kungliga Konsthögskolan
Fri Konst
HT 2013
Masteressä

In i föreställningarna, genom bakom bilden

Författare: Carolina Billvik

Professor: Sophie Tottie

Kontextualisering och icke-kontextualisering

Jag söker ständigt efter platsen där ”den rationella tanken inte längre kan ges något utrymme.”ⁱ Den här platsen existerar, för mig, enbart mellan språkliga strukturer. Jag varken kan eller vill beskriva den med ord. För min del blir därför den här textens kontextualiserande position obekvämt. Det blir en inre strid. En maktkamp. Ett inre språkligt slitage. Mina språkligheter slits mot varandra. Och oviljan att begripliggöra och befästa mitt arbete kvarstår.

I det fiktiva rum eller den fiktiva ram som jag skapar genom mitt arbete kan en viss autonomi under en begränsad tid uppstå. Eller rättare sagt, autonomi kan enbart uppstå i den situation jag skapar för mitt arbete, som begränsar att något annat tränger undan eller påverkar mitt tänkande. Där kan en fokusering uppstå som är avskuren från en yttre omgivande påverkan eller ett linjärt rationellt och statistiskt tänkande.

I sammanhanget finns ett intresse för att bryta upp, sönderdela och omformulera fotografien. Det handlar om själva blicken och betraktandet, men också om en önskan att upplösa det föreställande fotografiet helt och hållet. Vad blir kvar då? Hur ser det ut? Kan fotografien undgå att bli en representation av något? Kan det ens existera en icke-föreställande fotografi och vad innebär det i så fall? Jag vill nå en dekonstruerad rumslighet där saker och ting kan få existera utan att bli fastlåsta vid språkets binära oppositioner.ⁱⁱ

Mellan språkets motsatspar tycker jag mig finna ett utrymme, ett mellanrum. Ett töjbart och definitionsfritt rum. Ett mellanrum som kan öppna upp för en annan sorts tänkande. Ett utrymme där det som inte ryms någon annanstans kan få existera. Där mina tankar och funderingar kan få flyta runt precis som de vill. Begripliggörandet blir inte nödvändigt. Där kan det rum som jag vill ska få existera vid sidan om allt inlärt, strukturerat och logiskt tänkande finna utrymme. Ett kreativt rum där yttre regler och definitioner kan lämnas åt sidan för att inte låsa processen.

Det finns olika sorters rum. Det finns inre kreativa rum som tillfälligt uppstår i en process. I en icke-låst definitionsfri situation. Det finns också reella rum eller platser

där flera olika rumsligheter eller kontexter kan mötas. Reella mellanrum.

Rumsligheter där ”förmågan att på en enda verklig plats sammanföra flera rum, flera platser som i sig själva är oförenliga”ⁱⁱⁱ och som låter dem mötas. Sådana möten händer för mig bara när arbetet är omöjligt att enkelt definiera eller låsa fast vid en specifik tolkning. Det händer i brännpunkten mellan alla de tankar, iakttagelser och upplevelser som jag i arbetet med ett specifikt verk maler ned och bearbetar.

För att återgå till att tala om fotografien, så bär den på en teknisk möjlighet att låsa fast ett stycke tid som aldrig kommer tillbaka.^{iv} Att frysa tiden. Att fästa den vid en yta i form av ett avtryck. Som ett brännmärke. En gravplats. En kyrkogård. Ett tecken för en så småningom försvunnen tidpunkt. Fotografierna som kyrkogård. Vad händer då om detta rum som betraktas genom kameran inte existerar? Om de endast är upptagningar av ljus och mörker? Ett flytande icke-existerande rum fyllt av ljus och icke-ljus. En inspelning eller en frysning av ett mellanrum.^v Ett icke-rum. Ett rum endast byggt av ljus och frånvaro av ljus. *Att skriva med ljus...*^{vi}

I det här rummet ”där ’tiden’ i linjär bemärkelse inte existerar och där motsatserna och motsättningarna inom den symboliska ordningen och diskurserna inte håller”^{vii} finns ett glapp som inte kan låsas fast av definitioner inom språket. Det är det rum där möjligheten till stereotypa representationer löses upp och utrymmet för en revolutionär praktik öppnas.^{viii} Det är där jag vill vara med mitt arbete, i processen av handlande mellan orden, vid sidan av språkets ramar.

I den *revolutionära praktik* som jag pratar om blir den performativa akten, handlingen i sig, avgörande för arbetets slutgiltiga form. I det bildmaterial som jag valt att presentera i boken, vilket är ett utsnitt ur verket *In i föreställningarna, genom bakom bilden*, betyder den rituella upprepningen av en specifik handling allt. Den styr och påverkar det uttryck bilderna får. Det blir en performativ, upplöst och abstrakt fotografi, infångad i spåren av en handling, skapade av ljus och mörker. Spår av en handling inbränd med ljus.

En handling som upprepats i en specifik rumslighet under vissa specifika premisser. En rörelse. En fotografi som får existera i ett rum *emellan*. Vid sidan om benämningens logik.^{ix} En fotografi som vill vara i ett mellanrum, en upplösning och

en känsla mer än en bild. Det är här jag tänker mig att jag kan finna den revolutionära praktik som jag söker.^x

Jag vill hitta in i ett undersökande av och formulerande kring någonting med hjälp av görandet och agerandet. Istället för att genom ett klassiskt vetenskapligt angreppssätt experimentellt anpassa omgivningen för att pröva teorierna. Mitt utforskande och undersökande sker i stället genom själva görandet. Genom agerandet eller genomförandet av det jag funderar kring i stället för ett teoretiskt bevästande och begripliggörande av vad jag gör. Det innefattar både den performativa akten, arbetet och processen.

Genom görandet lämnas spår av ljus och icke-ljus i kameran. Handlingen konstituerar bilden. Blicken är inte närvarande i görandet. Processen leds av handen och kroppens rörelse genom rummet. Bilderna *föreställer* ingenting. Ingenting som direkt går att återföra eller referera till en plats eller ett ting. Fotografierna existerar således i glappet mellan den performativa handlingen och språkets symboliska ordning. I det ”icke inbildningsbara”.^{xi}

Litteratur

Barrett, Estelle. *Kristeva Reframed: A Guide for the Arts Student*. London: I. B. Tauris, 2011.

Barthes, Roland. *Det ljusa rummet: tankar om fotografiet*. [Ny utg.] Stockholm: Alfabet, 2006.

Foucault, Michel. *Diskursernas kamp*. Eslöv: Brutus Östlings bokförlag Symposion, 2008.

Hall, Stuart & Gieben, Bram, red. *Formations of Modernity*. Cambridge: Polity Press in association with the Open Univ, 1992.

Laruelle, François. *The Concept of Non-Photography*. Falmouth: Urbanomic, 2011.

Övriga källor

Nationalencyklopedin (2013) Hämtad den 30 mars från <http://www.ne.se/foto>

Nationalencyklopedin (2013) Hämtad den 30 mars från <http://www.ne.se/-grafi>

ⁱ Estelle Barrett, *Kristeva Reframed: A Guide for the Arts Student* (London: I. B. Tauris, 2011), 124.

ⁱⁱ Stuart Hall och Bram Gieben (red.), *Formations of Modernity*. (Cambridge: Polity Press in association with the Open Univ., 1992), 279.

ⁱⁱⁱ Michel Foucault, *Diskursernas kamp* (Eslöv: Brutus Östlings bokförlag Symposion, 2008), 249ff.

^{iv} Roland Barthes, *Det ljusa rummet: tankar om fotografiet*. (Stockholm: Alfabet, 2006), 14.

^v *Ibid.*, 35.

^{vi} Nationalencyklopedin (2013) <http://www.ne.se/foto>- och <http://www.ne.se/-grafi>

^{vii} Estelle Barrett, *a.a.*, 125.

^{viii} *Ibid.*, 122ff.

^{ix} François Laruelle, , *The Concept of Non-Photography*. (Falmouth: Urbanomic, 2011), 37)

^x Estelle Barrett, *a.a.*, 130.

^{xi} *Ibid.*, 122ff.